O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Инсон манфаатлари — олий қадрият

Адолат

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

1995 ЙИЛ 22 ФЕВРАЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 2005 ЙИЛ 14 ОКТЯБРЬ, ЖУМА • СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА • № 42 (538)

Ушбу сонда:

2 ЯНГИ РЕЖА ВА МАҚСАДЛАР САРИ
ПАРЛАМЕНТ ВА ОАВ

3 АНГЕЛА МЕРКЕЛ — ГЕРМАНИЯ КАНЦЛЕРИ
ОМАДСИЗ ЎҒРИЛАР шунақаси ҳам бўлади

4 УМР БЎЙИ БИТИЛГАН АСАР Амур Темур сиймоси шундай яратилган
МАЪН ЭТИЛГАН НИКОҲ латифа

E-mail: adolat_gazeta@mail.ru

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ВА БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Қадрли дўстлар!

Аввалambор, сиз, азизларни — деҳқон ва фермерлар, ширкат хўжаликлари аъзоларини, теримчи ва механизаторлар, мутахассис ва мутасаддиларни, ҳосил тақдири ҳал бўладиган масъулиятли дамларда ўз ўрнини далада деб билган барча инсонларни эришган катта меҳнат ғалабангиз — 3 миллион 600 минг тонналик улкан хирмон барпо этиб, пахта тайёрлаш бўйича шартнома мажбуриятини муваффақиятли адо этганингиз билан чин қалбимдан самимий муборакбод этишдан бахтиёрман.

Ҳеч шубҳасиз, Ўзбекистон пахтачилиги тарихида том маънода янги, ёрқин саҳифа бўлмиш бу ажойиб ғалаба, яъни октябрь ойининг биринчи ярмида белгиланган юксак маррани эгаллаб, ҳосилни юз фоиз юқори сифат билан топширишга эришилгани замирида кўп-кўп омил ва мезонлар мужассам.

Бу ҳақда гапирганда, аввало, шу муқаддас диёримизда яшаётган одамларнинг дунёқараши, онгу тафаккури юксалиб, ҳаётимизда рўй бераётган беқиёс ўзгаришларга ўзини бевосита дахлдор деб ҳис қилиш, бу — менинг юртим, бу — менинг Ватаним ва унинг ютуқлари — менинг ютуғим, деган фикр билан яшаш ҳисси, фуқаролик туйғуси кучайиб бораётганини бугун қўлга киритаётган марраларимизнинг пойдевори деб қабул қилишимиз даркор.

Бундай муваффақиятларни қўлга киритишда юртимизда янги ҳаёт, демократик жамият қуриш, бозор иқтисодиёти тамойилларини жорий этиш борасида, жумладан, биз учун етакчи соҳа бўлмиш қишлоқ хўжалигида, пахтачиликда амалга оширилаётган, олдин тасаввур қилиш ҳам қийин бўлган туб ислоҳот ва янгиланишлар ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда, десак, айни ҳақиқат бўлади.

Одамларнинг ўз ишига, ҳаётга муносабати ўзгариб, ерга, мулкка эгалик ҳиссиёти кучайиб бораётгани, заҳматкаш деҳқон меҳнатини ҳар томонлама рағбатлантиришга қаратилган амалий тадбирлар, қишлоқда асосий куч бўлмиш фермерлик ҳаракатига кенг йўл очиб берилаётгани, шунинг ҳисобидан етиштирилган ҳосилнинг 70 фоизи айнан фермер хўжаликлари томонидан тайёрлангани бу фикрнинг яққол тасдиғидир.

Шу билан бирга, мавжуд имкониятлар, аввалambор, ер ва сувдан, моддий ресурслар, техника воситаларидан оқилона ва самарали фойдаланиш, мўл ҳосил гарови бўлган ирригация ва мелиорация масалалари, қишлоқ хўжалиги корхоналарини минерал ўғит, ёнилғи-мойлаш материаллари билан таъминлаш ишлари тўғри йўлга қўйилгани ҳам бугунги катта ютуқни қўлга киритишда мустаҳкам замин бўлганини айтиш ўринли, деб биламан.

Айни вақтда соҳанинг истиқболини ўйлаб, олимлар ва мутахассисларимиз томонидан замонавий илм-фан ютуқларини пахтачиликка татбиқ қилиш, серҳосил ва эртапишар навлар яратиш, зараркунандаларга қарши биологик усуллар билан курашиш, ғўзага ишлов бериш, ўз вақтида сифатли дефолиация ўтказишдаги ибратли янгилик ва тажрибалар, умуман, пахтачиликда юксак агротехника талаб ва усулларини жорий этиш эътиборга моликдир.

Албатта, бундай юксак марраларни эгаллаш учун аввало дала меҳнаткашларига тегишли шарт-шароит яратиб бериш, уларнинг даромади, ҳаёт даражаси, турмуш фаровонлигини ошириш, қишлоқ инфратузилмасини ҳар томонлама ривожлантириш, мухтасар айтганда, одамларнинг оғирини енгил қилиш учун қатъият билан доимий иш олиб борилаётгани барчамизга яхши англашилмоқда.

Шу нуқтаи назардан қараганда, ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалигида нафақат ишлаб чиқариш муносабатлари, балки қишлоқ ҳаётининг ўзи ҳам тубдан ўзгариб бораётгани, кўп йиллардан бери ечилмаган долзарб ижтимоий муаммоларни ҳал қилиш йўлида салмоқли натижалар қўлга киритилаётганини мамнуният билан эътироф этсак, арзийди.

Кейинги йилларда юртимизда, энг аввало қишлоқ жойларда кенг кўламда бунёдкорлик ва ободончилик ишлари амалга оширилаётгани, жумладан, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш даражаси мамлакатимиз бўйича 83 фоизга, табиий газ билан таъминлаш даражаси 81 фоизга ўсгани, қатор вилоятларда эса бу кўрсаткичлар 90-95 фоизга етгани, барпо этилаётган янги уйлар, маданий-маиший иншоотлар, боғ-роғлар, замонавий лицей ва коллежлар қишлоқларимиз қиёфасини тубдан ўзгартириб юборгани бугун барчамизни қувонтиради.

Айниқса, умумтаълим мактабларини ривожлантириш бўйича қабул қилинган дастуримизга асосан биргина шу йилнинг ўзида 105 миллиард сўм маблағ сарфланиб, 53 та янги мактаб бунёд этилиб ишга туширилгани, 1044 та мактаб эса капитал ва жорий таъмирдан чиқарилганини шу йўлдаги дастлабки, аммо ғоят муҳим қадам сифатида баҳолашимиз лозим.

Шу борада сўнгги пайтда мамлакатимизда янги-янги шифо масканлари қаторида кўплаб қишлоқ врачлик пунктлари барпо этилаётгани, бу эса жорий йилнинг ўзида давлат бюджетидан 5,5 миллиард сўм маблағ сарфланиши қишлоқ аҳолисининг саломатлигини мустаҳкамлаш хизмати қилиши, уларнинг ҳаёти ва кайфиятига ижобий таъсир кўрсатиши шубҳасиз, албатта.

Табиийки, мана шундай ютуқларимиз кўпайиб, иқтисодиётимиз бақувват бўлиб борган сари халқимизнинг турмуш шароитини янада яхшилаш, фаровонлигини ошириш учун имкониятларимиз ҳам кенгайиб боради.

Мен, фурсатдан фойдаланиб, бугунги улкан ғалабага муносиб ҳисса қўшган барча юртдошларимизга, бошқа экинларга нисбатан энг қийин ва кўп меҳнат талаб қиладиган, ўта мураккаб пахтачилик соҳасининг оғир юкини ўз елкасида кўтариб келаётган уста пахтакорларимиз, фидойи бободеҳқонларимизга ҳурмат-эҳтиромим, қалб меҳримни изҳор этиб, чин дилдан ташаккур билдиришни ўзимнинг инсоний бурчим деб биламан.

Мана шу муборак рамазон кунларида бутун Ўзбекистон аҳлини эришилган юксак марра билан яна бир бор табриклар эканман, эл-юртимиз ўз заҳматлари билан кўрсатаётган фидойилигини очиб бераётгани учун Оллоҳ таолога шукроналар айтиб, биздан доимо мурувватини дариғ тутмаслигини сўраб қоламан.

Азиз пахтакорлар, барчангизга сиҳат-саломатлик, бахту саодат, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Ҳамиша омадингизни берсин, ҳалол меҳнатингизнинг роҳатини кўринг, ҳеч қачон кам бўлманг, қадрдонларим!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

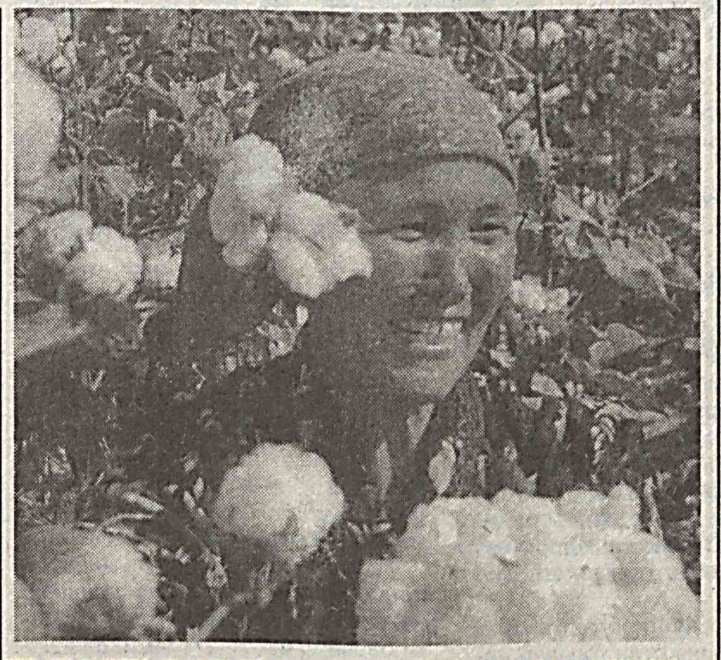

ПАХТАКОРЛАРИМИЗНИНГ УЛКАН ЗАФАРИ

Мамлакатимиз деҳқонлари 3 миллион 600 минг тонналик улкан хирмон бунёд этиб, жорий йилда белгиланган шартнома мажбуриятини бажардилар. Дала меҳнаткашлари эртапишар ва мўл пахта ҳосилини ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан териб олиб, юртимиз пахтачилиги тарихида илк бор ғоят қисқа муддатда давлатга топширишга эришдилар.

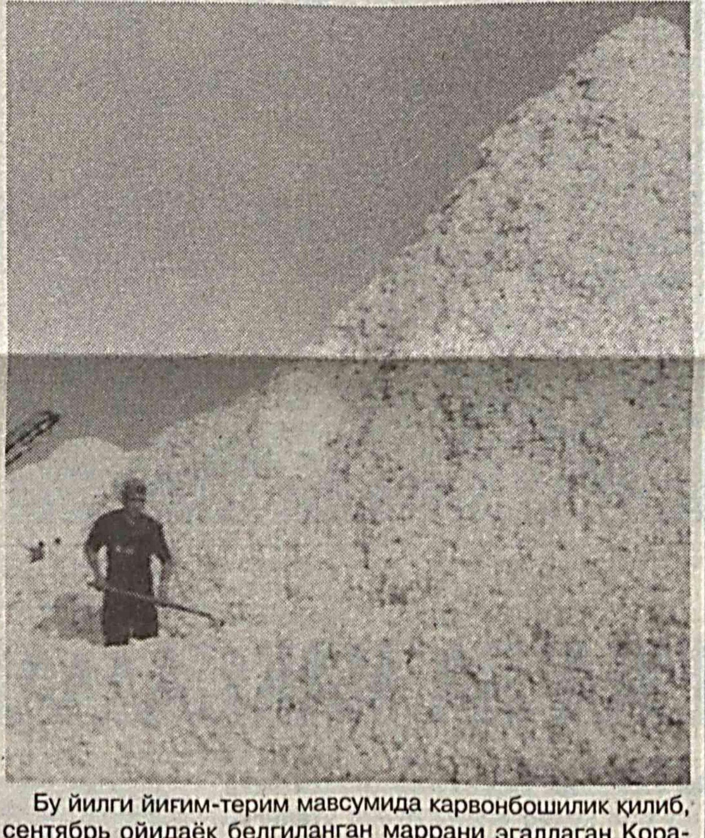

Бу йилги йиғим-терим мавсумида карвонбошилик қилиб, сентябрь ойидаёқ белгиланган маррани эгаллаган Қорақалпоғистон Республикаси, шунингдек, шартнома режаларини ғоят қисқа муддатларда уддалаган Бухоро, Хоразм, Жиззах, Навоий, Қашқадарё, Наманган ва Самарқанд вилоятлари пахтакорларининг меҳнат зафарлари барчамизни астойдил қувонтирди. Буларнинг барчаси ўз туғилиб ўсган заминига қалб меҳрини бериб, унга садоқат билан яшаётган юртдошларимизнинг амалга ошираётган ибратли ишлари, эзгу интилишларининг самарасидир.

Октябрь ойининг биринчи ярмида республикамиз бўйича мўлжалдаги пахта хирмонини уйишга эришилгани - тарихий воқеа. Президентимиз Ислом Каримовнинг сентябрь ойида Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятига ташриф буюриб, меҳнаткашлар билан самимий мулоқотда бўлгани наинки ушбу ҳудудлар далаларида фидокорона меҳнат қилаётган кишиларга, айни чоғда, юртимизнинг барча пахтакорларига катта мадад, куч-қувват ва рағбат бағишлади.

(Давоми 2-бетда)

ХИРМОН КЎККА БЎЙ ЧЎЗДИ

Куникеча Наманган вилояти пахтакорлари улкан меҳнат зафарига эришдилар: пахта тайёрлаш бўйича шартномавий мажбурият уддаланди. Вилоят миришкорлари йил давомида барча агротехник тадбирларни ўз вақтида, сифатли қилиб ўтказдилар. Мавсумга пухта ҳозирлик кўрилди. Меҳнаткашларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга катта эътибор қаратилди. Йиғим-терим даврида пахтакорларга маданий-маиший, савдо хизмати йўлга қўйилди. Натижада кўзланганидан ҳам кўпроқ ҳосил йиғиб олинди.

Бу муваффақиятларга эришишда вилоятда биринчилардан бўлиб маррага етиб келган Поп тумани деҳқонларининг ҳиссаси жуда катта бўлди. Айниқса, "Дўстлик", "Сирдарё", Беруний номли ширкат хўжаликлари ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшишди. Шунингдек, туманда фермерлик ҳаракатини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани ҳам бесамар кетмади.

"Мирсултон ота Фаёзов" фермер хўжалиги режани 105 фоизга бажарган бўлса, Ҳалима Собитова бошчилик қилаётган "Элназар Лутфуллаев" номли фермер хўжалиги эса ҳар гектар ердан 28 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга эришди. Айни кунларда вилоят пахтазорларида йиғим-терим зўр уюшқоқлик билан давом этмоқда.

Музаффар АБДИШУКУРОВ,
Турғунбек МАҲКАМОВ
фотоси

Жорий йилда Наманган туманида 8001 гектар экин майдонига ҳосилдор, эртапишар пахта навлари экилиб, агротехника қоидалари асосида парвариш қилинди. Натижада пахта далаларида мўл ҳосил етиштирилди. «Соҳибкор», «Самарқанд», «Навбаҳор», «Зарбдор» каби ширкатлар ва ўнлаб фермер хўжаликлари эса давлатга пахта сотиш йиллик шартномавий режаларини шараф билан адо этдилар. Туман пахтакорларининг шу кунгача уйган хирмонлари 22000 тоннага яқинлашиб қолди.

— Эрта баҳордан 515 гектар майдонда тер тўкиб меҳнат қилган пахтакорларимиз давлатга 1734 тонна сифатли саноат хомашёси етказиб бердилар. Ҳосилдорлик гектарига 33,7 центнерни ташкил қилди. Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси юқори навларга сотилди.

— Теримчилар билан иш ҳақининг ҳар беш кунда ҳисоб-китоб қилиниши ижобий самара берди, — дейди «Навбаҳор» ширкат хўжалиги раиси Икромжон Сатторов.

Хўжалик аъзолари белгиланган режани бажарган бўлишларига қарамай, йиғим-теримни қизғин давом эттиришмоқда. Улар қолган ҳосилнинг бирор мисқолини нест-нобуд қилмай яна режага қўшимча давлатга 300 тонна «оқ олтин» топшириб, ялпи ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш ниятидалар.

Ҳисоб-китобларга кўра, ширкат хўжалиги пахтачиликдан 380 миллион сўм даромад кўриши мўлжалланаяпти. Шундан 80 миллион сўми соф фойда бўлади. Олинадиган даромаддан қишлоқ аҳолисининг турмуш тарзини яхшилаш, кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялаш, хўжалик моддий техника базасини мустаҳкамлаш, ободонлаштириш ишларини амалга ошириш кўзда тутилган.

Азаматжон МАҲМУДОВ,
«Адолат» мухбири

Олий Мажлисда

ИНСОН ҲАЁТИ АЗИЗ

Маълумотларга қараганда, ҳар йили жаҳоннинг учта мамлакати жиноий қонунчиликдаги мавжуд ўлим жазосидан воз кечмоқда. Ҳозирги пайтда 83 мамлакатда бу жазо қўлланилаётган бўлса, 23 давлатда уни ижро этишга мораторий эълон қилинган. 112 давлат эса мазкур жазо тизимидан воз кечган ёки уни амалда қўлламайди. Ушбу рақамлардан кўринадики, жаҳон ҳамжамиятида ўлим жазосини жазо тизимидан чиқарган ёки уни тўхтатган давлатлар сони кўпчиликни ташкил қилади. Бу бежиз эмас, албатта. Зотан, инсон ҳаётига азалдан олий қадрият сифатида қараб келинган. Халқаро ҳуқуқда ҳам ҳар бир инсоннинг яшаш ҳуқуқига эгалиги эътироф этилади.

Мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимида кенг қамровли ислоҳотлар изчиллик билан амалга ошириб келинмоқда. Ислоҳотларнинг самараси ўлароқ кейинги 12 йил ичида мазкур жазони тайинлаш имконияти 15 мартага камайтирилди. Муқобил жазо турларининг жорий этилгани, жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигининг босқичма-босқич либераллаштирилиб борилаётгани, Жиноят кодексида ўлим жазосини қўллашни назарда тутувчи нормаларнинг аста-секин камайтирилаётгани ана шу ислоҳотлар натижасидир.

«Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида»ги Президентимиз Фармонининг эълон қилиниши Республикамизда жиноят ва жиноят-процессуал қонунчиликни либераллаштириш йўлидаги саъй-ҳаракатларнинг мантиқий давоми сифатида суд-ҳуқуқ тизимидаги ислоҳотларнинг янги босқичини бошлаб берди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида «Ўлим жазосининг бекор қилиниши: инсонпарварлик принципларига содиқлик» мавзусида бўлиб ўтган анжуман ана шу Фармон муҳокамасига бағишланди.

Қуйи палатанинг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси ташаббуси билан ўтказилган бу анжуманда

(Давоми 2-бетда)

Сиёсий Кенгашда

ИСЛОҲОТ ИСТИҚБОЛЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

Фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари салоҳиятини юксалтириш, қолаверса қонун устиворлигини таъминлаш мақсадида мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимида бир қатор ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Хусусан, айрим жазоларнинг либераллаштирилиши, жиноятчиликнинг олдини олиш учун кўрилаётган амалий чора-тадбирлар шулар жумласидандир.

Айни вақтда жойларда ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари, ҳуқуқшунослар ва аҳоли ўртасида учрашувлар уюштирилиб, қонунчиликдаги ўзгаришлар, янгиликлар кенг тарғиб қилинаяпти. Яқинда «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашида ана шундай тадбирлардан бири бўлиб ўтди. «Суд-ҳуқуқ ислоҳотларининг истиқболлари» мавзусидаги давра суҳбатида Тошкент Давлат юридик институти профессор-ўқитувчилари ҳамда магистр талабалари иштирок этди. Давра суҳбатини партия Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Дилором Тошмуҳамедова кириш сўзи билан очиб, кейинги пайтларда қабул қилинаётган қонун ва қарорлар ҳамда уларнинг ижросига эътибор қаратди. Шунингдек, нотиқ тез кунларда Олий Мажлисда ўтказилиши режалаштирилган «Суд-ҳуқуқ ислоҳотларининг истиқболлари» мавзусидаги илмий-амалий анжуманнинг ташкилий масалалари ҳақида ҳам атрофлича тўхталди.

Давра суҳбатида партиянинг ҳудудий бўлимларидаги фаолияти, аҳолига ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш масалалари кўриб чиқилди. Янги қабул қилинган қонун ҳужжатлари хусусида аҳоли фикрини ўрганиш, кенг кўламда тушунтириш ишларини олиб бориш, уларга амалий кўмак бериш борасидаги қизғин фикр-мулоҳазалар учрашувнинг жонли мулоқотларга бой тарзда ўтишини таъминлади. Мулоқот чоғида профессор-ўқитувчилар ва талабалар томонидан бир қатор таклифлар ўртага ташланди.

Анвар СУЮНОВ,
«Адолат» мухбири

Футбол

ЯНА ТЎРТ ЙИЛ КУТАМИЗ

8 ва 12 октябр кунлари Европа, Жанубий Америка, Шимолий ва Марказий Америка, Африка, Осиё қитъаларидаги кўплаб мамлакатларда 2006 йили Германияда бўладиган жаҳон чемпионати саралаш босқичининг якуний учрашувлари ўтказилди.

Шубҳасиз, кўпчилик мухлису мутахассислар эътибори Ўзбекистон ва Баҳрайн учрашувига қаратилди. Аслида ушбу жамоалар ўртасидаги ўйинлар сентябр ойининг бошида якунланиши лозим эди. Бироқ, 3 сентябр куни Тошкентда ўтказилган плей-оффнинг дастлабки беллашуви натижаси бекор қилинди.

Ўзбекистон футбол федерацияси раҳбарияти ФИФА ва ОФКга шикоят хатини йўллаб, биринчи баҳсда терма жамоамизга техник ғалаба ёзишни ва жавоб учрашувига европалик ҳакамларни жалб қилишни сўради.

Бироқ ФИФАнинг Жаҳон чемпионатини ўтказиш бўйича ижроия қўмитаси бюроси футбол тарихида кузатилмаган ушбу ҳолат юзасидан жаҳон чемпионатлари ўтмишида кўрилмаган қарор чиқарди. Тошкентда бўлган учрашув натижаси бекор қилиниб, терма жамоалар 8 октбяр куни Тошкентда ва 12 октябрда Манамада куч синашиши тўғрисида қарор чиқарилди.

8 октябр куни натижаси бекор қилинган учрашув қайта ўтказилди. «Пахтакор» марказий стадионига беллашувни томоша қилиш учун олтмиш мингга яқин мухлис келди. Ғалаба қозониш илинжида ҳаракат қилган футболчиларимиз Баҳрайн дарвозаси томон кўплаб ҳужумларни уюштирди. Бироқ, шу куни ўзбекистонликларга омад етишмади. Миржалол Қосимов ва Максим Шацкихнинг учта зарбаси дарвоза тўсини ва устунига тегди, айрим вазиятларда меҳмонлар посбони Ҳусайн Али ишончли ўйнади. Учрашув 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан якунланди.

(Давоми 4-бетда)

ПАХТАКОРЛАРИМИЗНИНГ УЛКАН ЗАФАРИ

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигидан олинган маълумотларга қараганда, бу йил юртимизда 1 миллион 400 минг гектардан ортиқ майдонда ғўза парваришланган. Деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли ҳар қачонгидан мўл ва сифатли ҳосил етиштирилди. Йиғим-терим мавсумининг ўтган йиллардагига нисбатан қарийб бир ой олдинда бораётгани ҳам фикримиз исботидир.

Тинчлик-хотиржамлик, осойишталик ва аҳиллик бор жойда қут-барака бўлади. Мавсумни ёруғ юз билан якунлаётган пахтакорларимизнинг бу йилги юксак меҳнат ғалабаси, аввало, мустақиллик йилларида юртимизда қарор топган осойишталик ва барқарорликнинг мевасидир.

Албатта, аждодларимиздан мерос шу муқаддас ва сахий заминни севиб-ардоқлаб, юртимизнинг ўзига хос табиий иқлим шароити - қаҳратон совуғи, жазирама иссиғига бардош бериб, мўл ҳосил етиштирган қадоқ қўлли деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнати ана шу ютуқнинг пойдевори бўлди, десак, адашмаймиз.

Бу юксак муваффақиятга эришишда Юртбошимиз раҳнамолигида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар, миришкорлар учун яратилаётган имкониятлар, бунинг натижасида кишиларимизда ерга, мулкка эгалик туйғуси, манфаатдорлик ҳиссининг ошиб бораётгани, ишга янгича ёндашув шаклланганн, соҳага илм-фан ва техника ютуқлари ҳамда илғор технологияларнинг собитқадамлик билан жорий этилиши каби қатор омиллар муҳим аҳамиятга эга бўлди. Бунда, аввало, ғўза селекцияси, уруғчилиги, агротехникаси ҳамда пахта толашунослиги каби йўналишларни ўзида қамраб олган яхлит тизим барпо этилганини таъкидлаш жоиз. Бунинг натижаси ўлароқ, ғўзани культивациялаш, озиқлантириш, суғориш, чеканка қилиш каби агротехнологик тадбирларни даланинг тупроқ ва иқлим шароити инобатга олинган ҳолда белгиланган муддатларда ўтказишга эришилди.

Яратганнинг марҳамати билан йил бўйи қулай об-ҳаво шароити амал қилиб тургани ҳам қишлоқ меҳнаткашлари бошқа экинлар қатори пахтадан ҳам мўл ҳосил олиши, деҳқонларимизнинг рўзғорига даромад, қут-барака киришида муҳим омил бўлди. Ёзнинг мўътадил, қуёшли кунларнинг етарли бўлгани, кузнинг очиқ келгани ғўзанинг фойдали ҳароратни зарур миқдорда олиши, чаноқларнинг эрта очилишини таъминлади. Эришилган улкан ғалабада йиғим-терим мавсумининг уюшқоқлик билан ташкил этилгани, пахтакорлар учун барча қулайликлар яратилгани, жумладан, теримчиларга иш ҳақи даланинг ўзида мунтазам берилишининг йўлга қўйилгани муҳим ўрин тутди.

Мамлакатимиз пахтачилиги ривожида фермерлик ҳаракатининг самараси тобора катта аҳамият касб этмоқда. Иқтисодий зарар кўриб ишлаётган, истиқболсиз ширкат хўжаликлари ўрнида давлатимиз раҳбари ташаббуси билан фермер хўжаликларини ташкил этиш борасида босқичма-босқич амалга оширилаётган ислоҳотлар кутилган натижаларни бераётир.

Экин майдонлари фермерларга танлов асосида берилаётгани, уларнинг эмин-эркин фаолият кўрсатиши учун тегишли ҳуқуқий-меъёрий шарт-шароит яратилаётгани ва бошқа иқтисодий-молиявий имтиёзлар фермерларда ерга, мулкка эгалик ҳиссини янада кучайтирмоқда. Фермер ўз меҳнати самарасидан моддий манфаатдорликка эришаётгани боис, ҳосилдорликни муттасил оширишга, даромадини кўпайтиришга интилмоқда.

Агар 2001 йилнинг ҳосилида фермерларнинг улуши 20,6 фоизни ташкил этган бўлса, бу йил 70 фоизга етди.

Қишлоқ хўжалиги корхоналарига хизмат кўрсатиш яхшилана бошлади. Жумладан, деҳқонларга хизмат кўрсатадиган инфратузилмалар орқали ёнилғи-мойлаш материаллари, минерал ўғитлар, уруғлик каби ресурслар ўз вақтида етказиб берилиши таъминланди.

Ширкат ва фермер хўжаликларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш борасида ҳам сезиларли ишлар қилинди. Жорий йилда соҳага 1 минг 700 трактор, саккиз юзга яқин тиркама, қарийб шунча сеялка, юзлаб занжирли ҳайдов тракторлари етказиб берилди. Деҳқонлар уларнинг аксариятини лизинг асосида сотиб олдилар.

Бу эса кузги-қишки агротехника тадбирларини сифатли ўтказишда, энг асосийси, чигит экишни ҳар қачонгидан барвақт ва тез якунлашда қўл келди. Чигит ҳам олдинги йилларга қараганда бирмунча кам сарфланди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 23 декабрда қабул қилинган «Ғўза уруғчилигини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори селекция ва уруғчилик ишларининг янада яхши йўлга қўйилишига хизмат қилмоқда. Ҳозирги кунда селекционер олимларимиз ўнлаб янги серҳосил ғўза навларини яратиш устида иш олиб бормоқдалар.

Юртимизда етиштирилаётган ғўза навларидан олинаётган толалар жаҳон бозорида жуда қадрланиши куни кеча пойтахтимизда ўтказилган биринчи Ўзбекистон халқаро пахта ярмаркасида яна бир бор ўз исботини топди. Унда қарийб ўттиз мамлакатнинг 200 дан ортиқ фирма ва компаниялари вакиллари иштирок этдилар.

Хорижлик харидорлар билан бир миллион бир юз минг тоннадан ортиқ тола етказиб бериш юзасидан шартномалар имзоланди. Бундан кўриниб турибдики, нафақат бу йилги, балки келгуси йили етиштириладиган пахта ҳосилининг ҳам бир қисми ҳозирдаёқ ўз харидорини топиб улгурди.

Бу йилги пахта хомашёсини 100 фоиз юқори сифат билан топширишга эришилди. Буларнинг барчаси мамлакатимизда Президент Ислом Каримов раҳнамолигида изчиллик билан амалга оширилаётган ислоҳотлар бераётган самаралардандир.

Ҳа, пахтакорларимиз улкан зафар қучдилар. Бу ғалаба, бу шодиёна наинки пахтакорларимизники, балки барчамизники, шу заминда яшаётган бутун халқимизнинг ютуғидир. Бу билан халқимиз не-не буюк ишларга қодир эканини, кўзлаган мақсадига эришиш учун барча имкониятларни ишга сола олишини, салоҳиятли, тадбиркор, моҳир, ўз аҳдида қатъий турувчи халқ эканини яна бир бор намоён этди.

Улкан ғалабангиз муборак бўлсин, азиз пахтакорлар!

ЎзА

ФАОЛЛИК ОРТМОҚДА

Қашқадарё вилояти «Адолат» социал-демократик партиясининг бошланғич ташкилотлари орасида Чироқчи туман Кенгашининг фаоллиги сезиларли даражада ортиб бормоқда. Туман Кенгаши хотин-қизлар қўмитаси, «Нуроний» жамғармаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ва маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ўзаро ҳамкорликда иш юритиб, жойларда бир қатор тадбирлар ўтказмоқда. Ўтказилаётган тадбир ва анжуманларда партия фаоллари иштирокчиларни партиянинг олдига қўйган мақсад ва вазифалари билан яқиндан таништириб, кенг қамровли тушунтириш ишларини олиб бормоқда.

— Бу эса ўз самарасини бермоқда, — дейди вилоят партия Кенгашининг иккинчи котиби А.Каримов. — Қилинган саъй-ҳаракатлар туфайли ўтган ойда туман бошланғич партия ташкилотларига 100 нафар фуқаро аъзо бўлиб кириш учун ариза берган.

Туман Кенгаши аъзолари тадбиркор ва фермерлар даврасида, соғлиқни сақлаш, халқ таълими муассасаларида бўлиб, турли мавзуларда суҳбатлар уюштиришмоқда. Мазкур суҳбатларда йиғилганларнинг фикрлари асосида дастур ишлаб чиқиляпти, келгусида бажарилиши лозим бўлган ишлар режаси белгилаб олинмоқда.

Комил САХАТОВ,
«Адолат» мухбири

Фаолият

ПАХТАКОРЛАР ДАВРАСИДА

Айни кунларда мамлакатимизнинг барча ҳудудларида бободеҳқонларимизнинг ҳалол меҳнати эвазига етиштирилган пахта хомашёсини ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан, йиғиштириб олишга киришилган. Бу жараёнда «Адолат» СДП аъзолари ҳам фаол иштирок этмоқда. Улар пахтакорлар, ҳашарчилар билан учрашувлар ўтказиб, иш самарадорлигини оширишга муносиб ҳисса қўшиб келаётир.

"Адолат" СДП Сайхунобод туман Кенгаши ташаббуси билан пахтакор ва ҳашарчилар ўртасида қизиқарли тадбир ўтказилди. Унда вилоят драма театри санъаткорлари ўзларининг қизиқарли саҳна кўринишларини намойиш этишди. Дилрабо куй-қўшиқлар даврага ўзгача файз бағишлади. Тадбир сўнгида илғор теримчиларга партия ташкилотининг совғалари улашилди.

Гулистон туман Кенгаши саъйи-ҳаракати билан туманнинг барча ҳудудларидаги маҳаллаларда пахтакорлар билан учрашувлар ўтказиляпти. Бундай учрашувларда туман маданият уйи ходимлари ҳам қатнашиб, шўх куйлари билан пахтакорларга кўтаринки кайфият ва куч-ғайрат бағишламоқда. Ўтказилаётган ҳар бир тадбирда энг зўр теримчиларга эсдалик совғалари топширилиб, ҳашарчилар рағбатлантирилди.

Самарқанд вилояти Нарпай туман Кенгашининг ташаббуси билан эса "Олтин-булоқ", "Бозор Донаев", "Учқун Даврон" фермер хўжаликларида "Пахта—миллий бойлигимиз" мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Йиғилишда туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Дониёр Дилмуродов иштирок этиб, «оқ олтин» хирмонига баракали ҳисса қўшаётган деҳқонларга самимий миннатдорчилик билдирди.

Тошкент вилояти Бўка туман Кенгаши ҳам туманнинг "Ҳиқоят" ва "Адолат она" фермер хўжаликларида пахтакорлар билан қизиқарли учрашувлар ўтказди. Ушбу йиғилишларда туман Кенгаши биринчи котиби Мўътабар Холиқова иштирок этди.

Оққўрғон туман Кенгаши томонидан "Оқ-Қўрғон" ширкат хўжалигида шундай тадбир уюштирилиб, унда 50 нафар ҳашарчи-теримчи иштирок этишди. Илғор теримчиларга махсус совғалар топширилди.

Санобар ИНОЯТОВА

НАВБАТДАГИ ПЛЕНУМ

Партия кўзгуси

"Адолат" СДП Хоразм вилояти Кенгашининг навбатдаги V пленуми ўтказилди. Унда Президентимизнинг шу йилнинг 21-22 сентябр кунлари вилоятга қилган ташрифи чоғида аҳолининг ижтимоий-иқтисодий аҳволини яхшилаш борасида билдирилган таклиф ва топшириқларни бажаришда партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди.

Йиғилишда аҳоли саломатлигини сақлаш, даволаш-профилактика ишларини юксалтиришда партия аъзоларининг фаол иштироки, кўмаги зарурлиги хусусида тўхталиб ўтилди. Шунингдек, пленумда воҳада туризмни янада ривожлантириш, жумладан, олий ўқув юртларида, коллежларда, тарих, ҳуқуқшунослик фанларига ихтисослашган билим даргоҳларида туризм бўйича бошланғич бўлимларни очиш тўғрисида таклифлар билдирилди. Ушбу масала юзасидан Кенгаш котиби Мунаввар Искандарова сўзга чиқди.

Йиғилишда шу йилнинг 29 сентябр куни Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган партия Сиёсий Кенгашининг IV пленумида кўрилган масалалар юзасидан келгуси йил якунига қадар қилинадиган ишлар режаси қатъий белгилаб олинди. Муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилинди.

М. САПАЕВА,
"Адолат" мухбири

Тадбир

Тошкентда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси ташаббуси билан "Икки палатали парламент фаолиятининг оммавий ахборот воситаларида ёритилиши: халқаро тажриба ва ҳамкорлик амалиёти" мавзуида халқаро анжуман ўтказилди.

Анжуманда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, сенаторлар, оммавий ахборот воситалари ходимлари, тегишли олий ўқув юртлари раҳбарлари, дипломатик корпус, нодавлат ва халқаро ташкилотлар вакиллари, маҳаллий мутахассислар ва халқаро экспертлар иштирок этди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитаси раиси Хуршид Дўстмуҳамедов, "Ўзбекистонда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш" лойиҳаси раҳбари А.Мантелис (Греция) сўзга чиқиб, парламент ва оммавий ахборот воситалари ҳамкорлигининг долзарб масалалари тўғрисида маъруза қилишди.

ПАРЛАМЕНТ ВА ОАВ

Халқаро эксперт, Греция телерадиоэшиттиришлар кенгаши вице-президенти Д.Харалампис, "Оммавий ахборот воситаларини ривожлантиририш институти" журналистлар ассоциацияси раиси М.Мақсудова, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Р.Охунов, Конрад Аденауэр жамғармасининг Марказий Осиё, Қозоғистон ва Жанубий Кавказ мамлакатлари бўйича минтақавий вакили Х.Кайзер, "Ижтимоий фикр" жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази директори ўринбосари М.Ҳожимуҳамедовларнинг ҳам маърузалари тингланди.

Чиқишларда парламент, депутат ва оммавий ахборот воситалари ҳамкорлигини кенгайтириш муаммолари, депутатлар корпуси ишини ёритишда журналистлар фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари, ОАВ тўғрисидаги миллий қонунчиликни такомиллаштириш истиқболлари, шунингдек парламент фаолияти тўғрисида кенг жамоатчиликни холис ва тўғри хабардор қилиш масъулияти юзасидан мунозаралар бўлиб, қонун чиқарувчи ҳокимият фаолиятининг оммавий ахборот воситалари томонидан ёритилиши борасидаги хорижий тажрибанинг ибратли жиҳатлари очиб берилди.

"Туркистон-пресс"

Эксклюзив интервью

ЯНГИ РЕЖА ВА МАҚСАДЛАР САРИ

"Адолат" СДПнинг шу йил ноябр ойида бўлиб ўтадиган Умумконференциясида партиянинг янги Ҳаракат Дастури тасдиқланиши режалаштирилган. Хўш, мазкур Дастурдаги янгиликлар нималардан иборат бўлади? Дастур партия ҳаётида қандай ўзгаришлар содир этади? Шу хусусда аниқроқ маълумотга эга бўлиш мақсадида ушбу Ҳаракат Дастури устида изланиш олиб бораётган Жаҳон Иқтисодиёти ва Дипломатия университети халқаро муносабатлар факультети декани Қодир Жўраев билан суҳбатда бўлдик. Қуйида ана шу суҳбатни ҳукмингизга ҳавола этамиз.

— Қодир Асадович, аввало партиянинг Ҳаракат Дастури нима? Қолаверса, унинг янги талқинини ишлаб чиқишга нима туртки бўлди?

— Барчамизга маълумки, партиянинг ўз йўналишини ифодалаб берувчи Низоми бор. Унда бизнинг энг улуғвор мақсад ва вазифаларимиз белгилаб берилган. Илмий тил билан айтганда, у партиянинг стратегиясини ўз ичига қамраб олади. Ҳаракат Дастури эса — тактика. Яъни, Низомда берилган умумий вазифаларни ҳаётга тадбиқ этувчи амалий ҳаракатлар мажмуи. Парламентга бўлиб ўтган сайловлар натижасида шу нарса маълум бўлдики, партиямиз тобора халқ ичига кириб, кенг кўламли фаолият олиб бормоқда. Буни аҳоли билан бўлиб ўтган учрашувлардан ҳам англаб олиш мумкин. Мазкур учрашув ва давра суҳбатларида шу нарса кўзга ташландики, биз халқ манфаатига хос ва мос тадбирлар ишлаб чиқишимиз, фаолиятимизни янада такомиллаштиришимиз керак. Шу сабабли халқимизнинг муштарак манфаатларини ўз ичига олган янги мажмуани ишлаб чиқиш ғояси туғилди. Ва партиямизнинг йиғилишида бу нарса сиёсий Кенгаш томонидан маъқулланди.

— Тарихдан маълумки, дунёдаги барча социал-демократик партияларнинг мафкуравий асосини ижтимоий муҳофаза ташкил қилади. Янги Ҳаракат Дастурида мамлакатимиздаги ижтимоий муҳофаза қай тарзда акс этади?

— Ушбу масала Дастурнинг иккинчи бандидан жой олган. Яъни, ижтимоий муҳофазада давлатнинг масъуллиги таъкидланади. Давлат бюджетининг муҳим бир қисмини ижтимоий муҳофазага йўналтириш, қонуний ва амалий қадамлар билан аҳоли муҳофазасини таъминлаш асосий мақсад қилиб олинган. Аҳолининг эҳтиёжманд қисмига ҳар томонлама кўмаклашиш эса унинг негизини ташкил қилади.

— Ҳозирги кунда мамлакатимизда хотин-қизларнинг ролини ошириш, уларнинг жамиятдаги ўрнини топишида кўмаклашиш устивор вазифаларидандир. Бу мазкур Дастурда қай даражада намоён бўлган?

— Биз ушбу масалага алоҳида бир бандни ажратганмиз. Унда давлат ва жамият лавозимларининг 30 фоиз квотасини жорий қилиш ва буни қонун йўли билан мустаҳкамлаш кўзда тутилади. Ҳаракат Дастуримиз тасдиғини топса, бу бизнинг биринчи қонун лойиҳамиз бўлади. Қолаверса, "Адолат" социал-демократик партиясининг ижтимоий базасини ҳам аёллар ташкил қилади.

— Ушбу дастур аввалгиларидан қайси жиҳатлари билан фарқланади? Ёки қандай янгиликлар киритилди?

— Мазкур Дастур олдингиларидан тубдан фарқ қилмайди, балки уларни тўлдиради. Эътибор қилган бўлсангиз, кейинги йилларда кучли фуқаролик жамиятини бунёд этиш шиори ўртага ташланган. Бу давлат билан бирга турли хил нодавлат ташкилотлар ҳамкорлигини йўлга қўйиш деганидир. Айни пайтда, давлат ҳокимиятини ривожлантириб бўлдик, эндиги вазифамиз ижтимоий ташкилотларни, нодавлат уюшмаларни шакллантириш, уни юқори босқичга кўтариш, Дастуримизнинг янгиликларидан бири.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтишим керак, ҳозир биз билан мақсадлари муштарак бўлган партиялар ҳам мавжуд. Масалан, Ўзбекистон тадбиркорлар ва ишбилармонлар либерал-демократик партияси, Фидокорлар миллий-демократик партияси шулар жумласидандир. Биз янги Дастуримизда ушбу партиялар билан ҳамкорлик қилишни йўлга қўйганмиз. Юртимизда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, нодавлат ташкилотларни микрокредитлаш тўғрисидаги маслакларимиз бир-бирига мос тушади. Бу борада Олий Мажлис Қонунчилик палатасида ушбу учта партияларнинг сиёсий блоки ҳам тузилди.

— Янги Ҳаракат Дастурида қанчалик муваффақиятга эриша олиши мумкин?

— Ҳозирги пайтда партиямизнинг 50 мингдан ортиқ аъзоси бор. Биз уларга мақсад ва вазифаларимизни тушунтирсак, улар аҳолининг кенг қатламларига етказади. Шунингдек, янгича қарашлар ва изланишларимиз натижасида дунёга келган ушбу Ҳаракат Дастурининг биз кутган муваффақиятларга эриша олишига ишончимиз комил. Қолаверса, Дастурнинг муваффақиятли амалга ошишида партиядошларимизнинг жипслиги ва бирдамлиги муҳим омил ҳисобланади.

Суҳбатдош: Анвар СУЮНОВ,
"Адолат" мухбири

(Давоми. Боши 1-бетда)

Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси депутатлари, Адлия вазирлиги, Олий суд, Бош прокуратура ва бошқа мутассади ташкилотларнинг вакиллари, ҳуқуқшунос олимлар ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Маълумки, Фармонда ўлим жазосининг ўрнига умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш чораларининг қўлланилиши белгиланган. Амалдаги қонунчиликда жиноий қилмишнинг жазога муқаррарлик принципи мавжуд.

қўшимчалар киритиш лозим бўладики, бу жиноий жазо институтлари зиммасига бир қанча вазифаларни юклайди. Бу вақт оралиғида, умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахсларга халқаро меъёрларга мос келадиган, инсон ҳуқуқларини таъминлаш мезонларига жавоб берадиган сақлаш жойларини қуриш, зарур шарт-шароитларни яратиш ҳамда бундай муассасалар учун малакали ходимларини тайёрлаш керак. Республика Ички ишлар вазирлиги жазони ижро этиш бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари А.Шодиев ушбу вазифаларни ҳал этиш билан боғлиқ ишлар ҳақида ўз фикрларини баён этди.

ИНСОН ҲАЁТИ АЗИЗ

Анжуман иштирокчилари шу масала юзасидан фикр-мулоҳазаларини баён этишиб, ўлим жазосини жиноий жазолар тизимидан чиқариб ташлаш ҳамда уни умрбод ёки узоқ муддатли озодликдан маҳрум этиш жазоси билан алмаштиришга алоқадор ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида ўз таклифларини билдиришди. Хусусан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Қонунчилик ва суд ҳуқуқ масалалари қўмитаси аъзоси, депутат Ф.Ражабов умрбод ёки узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш жазолари жиноий жазо тизимига киритилаётган янги ҳуқуқий институт эканлигини, унинг мустаҳкам ҳуқуқий негизини яратиш таҳлил ва изланишларни талаб этишини айтиб, Фармон ижросини амалга оширишда босқичма-босқич иш олиб бориш, жазонинг ижро этилишини ташкил қилиш тажрибасига эга бўлган хорижий мамлакатларнинг қонун ҳужжатларини ўрганиб чиқиш лозимлигини таъкидлади.

Фармонда 2008 йилнинг 1 январидан эътиборан жиноий жазо тури сифатида ўлим жазосини бекор қилиш кўзда тутилган. Белгиланган муддат юзаки қараганда узоқдек туюлса-да, аслида қисқа муддатдир. Негаки, бу муддат мобайнида тегишли қонунларга, меъёрий ҳужжатларга ўзгартириш ва

Фармонда ўлим жазосининг бекор қилиниши аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб боришни тақозо этиши кўрсатиб ўтилган. «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш марказининг директори Р.Убайдуллаеванинг маълумотларига кўра, ўтказилган сўровлар вақтида фуқароларнинг муайян қисми ўлим жазосини бекор қилишга қарши чиқишган. Бу табиий ҳол, албатта. Негаки, мажлисда таъкидланганидек, ўлим жазосини бекор қилиш каби мураккаб масала бирон-бир жамиятда тўла-тўкис маъқулланмайди ёки батамом инкор этилмайди. Бундай муҳим ўзгаришлар жараёнида аҳоли муносабати эътиборга олиниши зарур. Бу эса, депутатларга, тегишли ташкилот ва муассасаларга аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини ташкил этиш вазифасини юклайди.

Хуллас, анжуманда инсоннинг яшаш ҳуқуқига бағишланган Фармонни ҳаётга тадбиқ этиш билан боғлиқ талай масалалар қизғин муҳокама этилди.

Содиқ НОРБОЕВ,
«Адолат» мухбири

ТАФАККУР

БУТУН ҲАЁТНИ, ХУСУСАН ЁШЛИКНИ ФАҚАТ АҚЛГА ХУДДИ ДОНО ВАСИЙГА ИШОНГАНИ КАБИ ТОПШИРИШ ЗАРУР. *Пифагор*

Президентимизнинг шу йил 5 октябрдаги «Тадбиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириш ва унинг тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони айни муддао бўлди.

Чунки, Фармонда белгиланганидек, микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжаликларининг молия-хўжалик фаолиятини ҳар тўрт йилда, бошқа тадбиркорлик субъектларини эса ҳар уч йилда бир марта режа асосида текширишдан ўтказилиши — тизим фаолиятини такомиллаштиришда яна бир муҳим қадам бўлади.

ТИЗИМ ФАОЛИЯТИДА ЯНГИЧА ТАКОМИЛ

Илгари янги ташкил этилган микрофирма борми, кичик корхона ёки фермер хўжалигими — ҳали фаолиятини «оёққа» турғазиб олмасиданоқ текшир-текширлар бошланарди. Ушбу Фармон ана шундай салбий ҳолатларга чек қўйди. Энди уларнинг молия-хўжалик фаолияти давлат рўйхатига олинган пайтдан бошлаб, икки йил мобайнида режали текширишга тушмайдиган бўлди.

Молиявий жазо чорасини қайси ҳолатда қўллаш, қайси ҳолатда қўлламаслик борасида тадбиркорлик субъектларига яратилган яна бир енгиллик (имтиёз) шунда бўлдики, агар субъектлар текшириш натижаларига кўра назорат органлари тақдимномаларини бажарса, етказилган зарарни вақтида (белгиланган муддатда) тўла ва ихтиёрий равишда қопласа, шунингдек, пениясини ҳам тўласа — улар молиявий жазо чорасига тортилмайди.

Ушбу Фармон Юртбошимизнинг **«Бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида», «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида», «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида», «Тадбиркорлик субъектларининг хўжалик соҳасидаги ҳуқуқбузарликлари учун молиявий жавобгарлигини эркинлаштириш тўғрисида»** сингари Фармонларининг узвий давоми бўлиб, у хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига қатъи риоя этилишида назорат органлари мансабдор шахсларининг жавобгарлигини кучайтиради. Фармонга кўра, назорат органларининг мансабдор шахслари тадбиркорлик субъектларини рухсатсиз текширилганлиги ва уларнинг хўжалик фаолиятига аралашилганлиги учун етказилган иқтисодий зарарнинг ўрни қопланган ҳолда жавобгарликка (ҳатто жиноий жавобгарликка ҳам!) тортиладилар.

Республика Бош прокуратураси ҳам назарда тутилган субъектларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида назоратни кучайтириб, назорат ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг текширишларини тайинлаш ҳамда ўтказиш борасида белгиланган тартибга қатъий риоя этилишини назорат қилиб боради.

Фармонда ҳудудий солиқ органлари зиммасига ҳам жуда катта масъулият юкланган. Масалан, туманларда ва шаҳарларда рўйхатга олинган тадбиркорлик субъектларининг ишлаб чиқариш бинолари, савдо шахобчалари қаерда жойлашганидан қатъи назар уларнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш такрорланишига йўл қўйилмаган ҳолда, тадбиркорлик субъекти рўйхатга олинган жойдаги тегишли солиқ органлари билан бир вақтда амалга оширилади.

Албатта, ҳали республика назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Республика кенгашининг янгиланган таркиби тасдиқланади. Кейин Адлия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси ва бошқа манфаатдор вазирликлар ҳамда идоралар ҳамкорлигида тизим субъектлари фаолиятини текширишга оид йиллик, чораклик мувофиқлаштирувчи режа-жадваллар шакллантирилади. Унинг аниқ ва асосли тамойиллари ҳам ишлаб чиқилади.

Фармонни ўқиб

Мақсад — тадбиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириб, тизимни замонга мос тарзда, жаҳон андозалари даражасида такомиллаштириб бориш. Зеро, тизим фаолияти қанчалик такомил топса, мамлакатимизда тадбиркорлик субъектлари ривожи ҳам шунчалик жадаллашади. Айни пайтда уларнинг ҳуқуқий ҳимояси кучайиб, рағбатлантириш жараёнлари кенг қамров олади. Сўзимизни мухтасар қилиб айтадиган бўлсак, давлатимиз раҳбарининг бу галги Фармони ҳам тадбиркорлар фаолиятини яна бир янги босқичга олиб чиқади.

Олимжон ИСАЕВ,
Тошкент шаҳри,
Бектемир тумани
Давлат солиқ инспекциясининг бош давлат солиқ инспектори

Сўраган эдингиз

Яқинда бахтсиз ҳодиса туфайли ногирон бўлиб қолдим. Ҳозирда II гуруҳ ногирониман. Ногиронлик нафақасини олиш учун кимга ва қаерга мурожаат қилишим керак, умуман ногиронлик пенсиялари қандай тайинланади? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Аброр ИСМОИЛОВ,
Сурхондарё вилояти, Узун тумани

НОГИРОНЛИК НАФАҚАСИ ҚАНДАЙ ТАЙИНЛАНАДИ?

Ўзбекистон Республикаси **"Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"**ги Қонунининг 15-моддаси ногиронлик пенсиясини тайинлаш шартига бағишланган. Унга кўра ногиронлик пенсиялари меҳнат қобилияти тўлиқ ёки қисман йўқотилган қуйидаги ҳолларда ногиронлик нафақалари тайинланади:

а) меҳнатда майибланганда ёки касб касаллигига учраганда Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган Ногиронлик сабаблари рўйхати ва касб касалликлари рўйхати бўйича;

б) умумий касалликлар, шу жумладан, иш билан боғлиқ бўлмаган шикастланиш, майиблик, болаликдан ногиронлик туфайли.

Ушбу қонуннинг 16-моддасида соғлиғи ёки меҳнат қобилиятини йўқотганлик даражасига қараб, ногиронликнинг уч гуруҳи аниқланади.

Ногиронлик сабаблари ва гуруҳлари, шунингдек ногиронлик бошланган вақт ва ногиронликнинг қанча муддатга белгиланиши Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлайдиган Низом асосида ишловчи тиббий-меҳнат эксперт комиссиялари (ТМЭК) томонидан аниқланади.

Ушбу қонуннинг 17-моддасида меҳнатда майибланганда ёки касб касаллигига учраганда бериладиган ногиронлик пенсиялари иш стажидан қатъи назар тайинланиши кўрсатилган. Умумий касаллик туфайли бериладиган ногиронлик пенсиялари эса ногиронлик бошланган пайтга қадар иш стажига эга бўлган тақдирда тайинланади:

Саломат НИЁЗОВА
ТДЮИ ўқитувчиси

Ёши	Иш стажи (йил ҳисобида)
23 ёшга қадар	2
23 ёшдан 26 ёшга қадар	3
26 ёшдан 31 ёшга қадар	5
31 ёшдан 36 ёшга қадар	7
36 ёшдан 41 ёшга қадар	9
41 ёшдан 46 ёшга қадар	11
46 ёшдан 51 ёшга қадар	14
51 ёшдан 56 ёшга қадар	17
56 ёшдан ва ундан ошганда	20

УСТАЛАР БЕЛЛАШУВИ

Енгил автоуловларнинг узоқ ва бешикаст ишлаши нафақат ҳайдовчилардан, балки автомашиналарга техник хизмат кўрсатувчи мутахассислардан ҳам алоҳида маҳорат ва масъулият талаб этади. Бу борада уларнинг тажриба ва касб малакаларини кўрикдан ўтказиш муҳим аҳамиятга эга.

Шу мақсадда Бухоро шаҳрида «Ўзавтотеххизмат» акционерлик жамиятига қарашли корхоналарнинг тажрибали мутахассислари ўртасида «Уста — 2005» республика кўрик-танлови бўлиб ўтди. Танловда иштирок этиш учун кўпгина вилоятлардан келган элликдан зиёд усталар ўз касбини қанчалар ўзлаштиришганини намойиш этдилар.

Кўрик-танлов натижаларига кўра, мотор тузатувчи усталар ўртасида бухоролик Д.Абдураҳимов ғолиб чиқди. Электрчи усталар баҳсида Самарқанд вилояти вакили О.Мавлонов, чилангарлар кўригида эса навоийлик И.Музаффаров биринчи ўринни эгаллади.

Ислоҳот одимлари

МЕҲНАТИДАН РОЗИ ОДАМЛАР

Навоий шаҳрида айни пайтда ўн иккита йирик саноат корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Мазкур ишлаб чиқариш корхоналарида иқтисодий ислоҳотлар муваффақиятли амалга оширилиб, бир қатор ютуқлар қўлга киритилмоқда. Бу борада, айниқса, гигант корхоналардан бири —«Қизилқумцемент» акциядорлик жамияти жамоаси кўпчиликка ўрнак бўлиб келаётир.

Корхонада жорий йилнинг етти ойи мобайнида 51 миллиард 455 миллион сўмлик цемент ишлаб чиқаришга эришилди. Бу 2004 йилнинг ҳисобот ойига нисбатан 176 минг тонна кўп демакдир. Клинкер ишлаб чиқариш ҳажми эса 1 миллион 312 минг тоннани ташкил этди. Ушбу маҳсулотни солиштирма нархларга чақадиган бўлсак, 46 миллиард 65,5 миллион сўмга етади.

Меҳнат жамоаси акциядорлик жамиятини иқтисодий бақувват корхоналардан бирига айлантириш учун омилкорлик билан иш юритмоқда. Асосий маҳсулотдан ташқари, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга ҳам катта эътибор қаратиляпти. Бунинг натижасида ўтган даврда 1 миллиард 792,5 миллион сўмлик халқ истеъмол моллари сотилиб, белгиланган режа 177 фоизга бажарилди. Аниқроқ қилиб айтганда, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3 миллиард 387 миллион сўмдан ошиқ халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилди. Аҳолининг қадоқланган цементга бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида эса 136 минг 291 тонна сифатли маҳсулот мижозларга етказиб берилди.

Маҳсулотларнинг сифатлилиги боис хорижлик мижозлар сони ҳам тобора кўпайиб бормоқда. Маҳсулотлар асосан Туркманистон, Тожикистон, Афғонистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Эрон мамлакатларига экспорт қилиняпти. Мунтазам ва самарали фаолият олиб бориш мақсадида экспортдан тушган валюта ҳисобига Россия, Белорусь, Словакия ҳамда Германиядан юк машиналари, эҳтиёт қисмлар ва асбоб-ускуналар келтирилмоқда.

«Қизилқумцемент» акциядорлик жамияти меҳнат аҳлининг мақсади улуғ. Улар маҳсулот сифати ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириб, корхона довруғини элга танитишмоқда. Яна шуни айтиш керакки, корхона соф даромади ҳисобига меҳнат аҳлининг турмуш тарзи ҳам фаровонлашиб бормоқда. Ишчи-хизматчилар иш ҳақларини ўз вақтида олиш билан бирга ҳар йили дам олиш уйларига бепул йўлланмалар билан таъминланади. Фарзандларини корхона ҳисобидан оромгоҳларга жўнатишмоқда. Энг муҳими, ҳар бир ходимнинг қилаётган фидокорона меҳнатидан кўнгли тўқ.

Асқар ЖАЛИЛОВ,
«Адолат» мухбири

ХОРИЖИЙ ХАБАРЛАРИ

АНГЕЛА МЕРКЕЛ – ГЕРМАНИЯ КАНЦЛЕРИ

Германия сиёсий партиялари ўртасида узоқ давом этган баҳс-мунозараларга якун ясалди. Маълумки, шу йил 18 сентябрь куни мамлакат Бундестаги (парламенти) учун ўтказилган сайловда канцлер лавозимини ким эгаллаши-ю, қайси партия ҳукуматни шакллантириш ҳуқуқига эга бўлиши каби масалалар номаълумлигича қолган эди. Сабаби, ҳеч бир партия мамлакат қонунчилигига мувофиқ ҳукуматни шакллантириш ҳуқуқини берувчи Бундестагнинг 300 депутатлик ўрнига эга бўла олмаганди. Сайловда етакчилик қилган икки асосий партияга биргаликда коалицион ҳукуматни тузиш ҳуқуқи берилди.

Христиан-демократик иттифоқи (ХДИ) ва Христиан-социал иттифоқидан (ХСИ) иборат блок билан Социал-демократик партия ўртасида ўтказилган уч босқичли музокара кутилган натижани бермади. Музокара жараёнларида канцлер лавозими учун асосий даъвогарлардан амалдаги канцлер Герхард Шрёдер ва Христиан-демократлар етакчиси Ангела Меркел хоним ҳукуматни шакллантириш бўйича турли қарашларни илгари суриб, ўзаро муросага кела олмадилар.

Ниҳоят, бу икки сиёсий куч бир тўхтамга келишга муваффақ бўлди. Сайлов натижаларига кўра, Социал-демократларга нисбатан парламентдан тўрт ўринга кўп депутатга ва ўз-ўзидан каттароқ фракцияга эгалик қилаётган ХДИ ва ХСИ блокидан номзоди кўрсатилган Ангела Меркел хоним мамлакат канцлери лавозимини эгаллайдиган бўлди. Албатта, бунинг учун Социал-демократларнинг шартларига кўнишга тўғри келди. Улар 14 вазирликнинг саккизтасига эгалик қилмоқчи. Яъни, мамлакатнинг ташқи ишлар, молия, адлия, меҳнат, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари бўйича, соғлиқни сақлаш, транспорт ҳамда иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш каби вазирликлари шулар жумласидандир.

ХДИ ва ХСИ блоки аъзолари эса, мудофаа, ички ишлар, иқтисодиёт, оила масалалари бўйича, таълим ҳамда қишлоқ хўжалиги вазирликларини бошқаради.

Шундай қилиб, 18 октябрда парламентнинг ялпи мажлиси ўтказилади. Унда янги канцлер Ангела Меркелнинг номзоди депутатлар томонидан расман тасдиқланиши керак. Энг эътиборлиси, Германия тарихида илк маротаба ҳукуматга аёл канцлер раҳбарлик қилади.

ОСИЁ ЗИЛЗИЛАСИ

Жанубий Осиё мамлакатларида табиий офат рўй берди. 7,6 баллни ташкил этган

зилзиланинг маркази сифатида Покистоннинг шимолий ҳудудлари қайд этилган. Расмий маълумотларда келтирилишича, зилзила оқибатида 30 минг киши ҳаётдан кўз юмган ва 65 мингдан зиёд одам жароҳатланган.

Исломободда эса бир неча кўп қаватли бинолар вайрон бўлди. Ушбу шаҳарда ҳам 1700 одам қурбон бўлгани айтилмоқда.

Мамлакат шимолидаги тоғли туманлар ҳам табиий офатдан жиддий зарар кўрган. Зилзила оқибатида келиб чиққан тошқин мингга яқин инсон умрига зомин бўлди, кўплаб одамлар бошпанасиз қолди. Мутахассислар бу сўнгги 100 йил ичида минтақада рўй берган энг даҳшатли зилзила эканини таъкидламоқда.

Покистон президенти Парвез Мушарраф табиий офат юз берган ҳудудларни кўздан кечириб, ҳарбий қутқарув бўлинмаларига фожиа оқибатини бартараф этиш бўйича зарур топшириқлар берди.

РАТА-ТАСС ахборот агентлиги хабарига кўра, кучли ер силкиниши Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штатида ҳам бўлган. Бу ерда телефон алоқаси, электр ва сув таъминоти издан чиққан, турар-жой бинолари вайрон бўлган. Табиий офат туфайли ҳаётдан кўз юмганлар сони саккиз юзтага етди. Бош вазир Маммохан Сингх бошпанасиз қолган оилаларга 100 минг рупийдан (2 минг АҚШ долларига тенг) молиявий ёрдам пули ажратилишини маълум қилди.

Зилзила Афғонистон, Тожикистон ва Бангладешда ҳам қайд этилди. Афғонистонда бир неча киши қурбон бўлгани хабар қилинмоқда.

Покистон ва Ҳиндистоннинг табиий офатдан жиддий зарар кўрган ҳудудларида бир неча кундан буён қидирув-қутқарув гуруҳлари ишламоқда. Шу боис қурбонлар сони яна ортиши мумкин.

Маълумотларга кўра, ҳозир ҳам Покистон, Ҳиндистон ва Афғонистонда тўрт балл атрофидаги ер силкинишлари содир бўлиб турибди. Мутахассисларнинг фикрича, минтақадаги бундай сейсмик фаоллик бир неча ҳафтагача давом этиши мумкин.

АЛ-БАРАДЕЙ – НОБЕЛЬ СОҲИБИ

Швецияда якунига етаётган Нобель ҳафталигида тинчлик йўналиши бўйича мукофот соҳиби эълон қилинди. Нобель мукофоти ҳар йили физика, кимё, тиббиёт, иқтисодиёт, адабиёт соҳалари ривожига улкан ҳисса қўшган ҳамда тинчлик йўлида жонбозлик кўрсатган шахсларга берилади. Дунёнинг энг нуфузли мукофотининг айнан тинчлик йўналиши соҳиби ким бўлиши эса ҳар йили жаҳон жамоатчилигининг катта қизиқишига сабаб бўлиб келаяпти.

Жорий йил тинчлик ва барқарорлик йўлида жонбозлик кўрсатган номзодлар рўйхати 199 нафарга етди. Улар орасида Германия канцлери Герхард Шрёдер, Африка қитъасидаги қашшоқликка барҳам бериш ишларида молиявий жиҳатдан ўз кўмагини аямаган машҳур ирландиялик рок-қўшиқчилар Боно ва Боб Гелдоф, кўпдан буён сир бўлиб келган Исроилнинг ядровий материалларини фош этган физик олим Мордехай Вануну каби шахслар бор эди. Мутахассисларнинг фикрича, ушбу йўналиш бўйича номзодлар сони ҳеч қачон бунчалик кўп бўлмаган. Шу боис ҳам улар орасидан энг муносибини аниқлаш бироз қийин кечди. Нобель академияси узоқ муҳокамалардан сўнг мукофотни Атом энергияси бўйича халқаро агентлик (МАГАТЭ) раҳбари Муҳаммад ал-Барадейга беришга қарор қилди.

Бугунги кунда ядровий таҳдиднинг ўсиб бораётгани МАГАТЭдан катта масъулиятни талаб этмоқда. Сўнгги йилларда агентликнинг ядровий муаммога чек қўйиш йўлида амалга ошираётган саъй-ҳаракатлари эса салмоқли. Хусусан, ядро қуролини тарқатмасликка, оммавий қирғин қуролига эга мамлакатлар ҳарбий мақсадларда фойдаланмасликка, умуман, сайёрамизда тинчлик ва барқарорликни таъминлашга қўшаётган ҳиссаси Нобель академияси томонидан муносиб баҳоланди.

Анъанага кўра, мукофот ал-Барадейга 10 декабрь куни Норвегия пойтахти Осло шаҳрида ўтказиладиган тантанали маросимда топширилади.

Алишер НАЗАРОВ

ОМАДСИЗ ЎҒРИЛАР

Биз истаймизми ёки йўқми, кўп ҳолларда атрофимиздаги одамларни икки табақага ажратамиз. Йўқ, хулоса чиқаришга шошилманг. Гап сиз ўйлаганчалик бой-камбағал ёки ўзига тўқ-у ўртаҳоллар ҳақида бормаяпти. Аксинча, бугунги мақоламизда омад ва омадсизлик ҳақида фикр юритмоқчимиз. Агар эътибор берган бўлсангиз халқ орасида киноямуз бир мақол юради. "Омадли одамнинг хўрози ҳам тухум қўярмиш". Табиийки, ушбу мақолнинг тескарисига ағдарсангиз, "омадсиз одамнинг товуғи ҳам туғмайди", деган маъно пайдо бўлади. Қуйида биз сизга омадсиз ўғрилар ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

НАСИБ ҚИЛМАГАН БОЙЛИК

Италия фуқароларидан уч нафари ўзларича "уюшган жиноий гуруҳ" туздилар. Уларнинг мақсади одамларга зиён етказмасдан ўғирлик қилиш ва катта бойлик орттириш эди. Шунинг учун ҳам бир неча ой давомида қатор корхоналар офисини кузатув остига олишди. Ва ниҳоят улар кутган кун етиб келди. Шаҳардаги яхши қўриқланмайдиган катта дўконлардан бирининг сейфида 40.000 евро сақланаётганини ҳақида аниқ ахборотни қўлга киритдилар. Энди ўша дўконга тушиш ва кутилган мўмай бойликка эга бўлиш қолганди, холос.

Хуллас, ўғрилар келишилган вақтда учрашиб, осонгина, ҳеч кимга сездирмасдан дўкон ичига кириб олишди. Пул сақланаётган сейфни ҳам ҳеч бир қийинчиликсиз топишди. Навбат сейфни очишга келганда эса...

Ярим соатлик тортишувдан кейин ўғрилар тўдабошининг таклифига рози бўлишди. Сейфнинг калит солинадиган тешигидан ичкарига анчагина газ ҳайдашди ва унга ўт қўйишди. Натижа худди кутилганидек бўлиб чиқди. Портлаш натижасида мустаҳкам сейфнинг эшиги шарақлаб очилиб кетди. Лекин...

Сейф ичидаги газ портлагунга қадар 40.000 евро ёниб, кулга айланишга улгурган экан. Ўғрилар пулнинг ёниб кетишида кимнинг айбдорлигини аниқлагунга қадар, портлаш овозини эшитган қўриқчилар етиб келишди ва кутилмаган меҳмонлар жиноят устида қўлга олинди...

Бўлиб ўтган суд ҳукмидан норози бўлган гуруҳ аъзолари апелляция тартибида ёзган шикоятида эса қуйидаги сўзларни ўқишингиз мумкин: "Биз жиноятга қўл урганимизни тан оламиз. Бизга нисбатан қўлланилган жазо чорасига розимиз. Лекин ёниб кетган 40.000 еврони тўлашни ҳам бизнинг зиммамизга қўйилгани ноҳақлик бўлди. Чунки биз пулларни ушлаб ҳам кўрганимиз йўқ..."

Афсуски, омадсиз ўғриларнинг бу шикояти инобатга олинмади.

Қуйидаги воқеа эса ғаройиблиги билан ундан ҳам ошиб тушади.

ҚОП ИЧИДАГИ ҚОПЛАР

Ўтган йили Екатеренбургда юз берган талончилик ҳам ҳали-бери кўпчиликнинг ёдидан чиқмаса керак. Кечки пайт Блюхер кўчасида жойлашган 137-почта бўлимига тўрт нафар қуролланган босқинчи бостириб кирди. Улар ниқоб кийган. Қўлларида тўппонча бор эди. Почтахонада эса икки нафар инкассатор бекорчиликдан валақлашиб ўтирган экан. Босқинчилар не кўз билан кўришсинки, инкассаторларнинг олдида бир нечта пул солинадиган қоплар турарди. Омадни қаранг, улар инкассаторларга тегишмасдан, қопларни елкалаганча воқеа жойидан "қуён" бўлишди...

Афсуски, босқинчи-ўғриларнинг қувончлари узоққа чўзилмади. Чунки қопларнинг ичида пул эмас, аксинча, инкассаторлар пул йиғадиган қоплар бор экан. Уларга эса қоплар эмас, пул керак эди. Нима қилиш лозим? Буни ҳам йўлини топишди. Эртаси куни улар инкассаторларнинг қопчаларини эски-тускилар сотиладиган бозорга олиб чиқишди. Албатта, содир этилган жиноят ҳақида шаҳардаги барча милиция бўлимларига хабар қилинган ва милиция аллақачон ўғриларни қидираётган эди. Табиийки, бозорда бир тўда инкассаторлар қопчаларини сотаётган икки киши милиция ходимларининг эътиборини тортди. Улар бозорда қўлга олинди. Ярим соатдан кейин эса уларнинг шериклари ҳам милиция бўлимига олиб келинди...

ҒАЙРИОДДИЙ ЎҒИРЛИК

Красноярск ўлкасида иш кўрган омадсиз ўғриларнинг қилмиши эса ҳаммасидан ошиб тушади. Ҳамма катта шаҳарларда бўлгани каби, бу ерда ҳам хонадонларга ўғирликка тушувчи гуруҳлар бор эди. Ана шу гуруҳлардан бири шаҳардаги бой хонадонлардан бирини роса ўрганди.

Ўғриликка тушуладиган пайт ҳам белгиланди. Фақат хонадондаги бойликларни ортиб кетиш учун машина муаммоси қолди. Шунда ўғрилардан бири такси ёллашни таклиф қилди. Бу гуруҳнинг бошқа аъзоларига ҳам маъқул тушди.

Ўғрилардан бири кўчага чиқиб йўловчи машиналардан бирини тўхтатди ва уйидаги айрим нарсаларни бошқа жойга олиб бориб қўйиш кераклигини айтди. Ҳайдовчи рози бўлди. Ўғрилар машинага ўтириб белгиланган манзилга етиб боришди. Аввалдан тайёрланган калитлар ёрдамида уйнинг барча қулфларини ҳеч бир қийинчиликсиз очишди. Хонадондаги барча қимматбаҳо буюмлар бир ерга тўпланди ва машинага ортилди. Шундан кейин ўғрилар ҳайдовчига ўзларига керакли манзилни айтишди.

Ҳайдовчи йўл-йўлакай машинасини тўхтатиб, ўғриларга сегарета олишини айтди. Орадан уч-тўрт дақиқа ўтиб эса, у бир гуруҳ милиция ходимлари билан пайдо бўлди ва ўғриларни қўлга олди.

Шунақаси ҳам бўлади

Омадсизликни қарангки, ўғрилар ёллаган машина ҳайдовчиси шаҳар жиноят қидирув бўлимининг ходими бўлиб, у ўғриларнинг кийим-кечаги, ўзларини тутиши ва ўзаро суҳбатларидан сезиб қолган экан. Шунинг учун ҳам ўғрилик содир этилиб, ўғирланган буюмлар ва энг асосийси, барча ўғрилар машинага ўтиргандан кейин сигарет олиш баҳонасида ҳамкасбларини ёрдамга чақирган экан.

САРДОР
тайёрлади

ТАФАККУР

НОДОНЛИКНИНГ ИЛДИЗИ НАҚАДАР ЧУҚУР! ***Цицерон***

Ҳарбий чақириқ

ЙИГИТ ОМОН БЎЛСА...

Йигитлар... Ватаннинг ори, шаъни, ғурури, миллатнинг давомчилари улар! Улар борки, ҳаётимиз тинч, осмонимиз мусаффо, тунларимиз осуда, кунларимиз сермазмун. Бахтимизга мудом соғ бўлишсин. Ой бориб омон қайтишсин!

Тошкент вилояти Мудофаа ишлари бошқармасидан қайтарканмиз, худди шу ўй-фикрлар оғушида эдик. Бу ерда бўлиб ўтган навбатдаги байрамона тадбир — алпқомат, довюрак йигитларни ҳарбий хизматга кузатиш маросими юрагимизни юқоридаги ажиб ҳисларга тўлдирди.

Тадбирда сўз олганлар ҳам шунга монанд илиқ тилакларни билдиришди. Ватан Қуролли Кучларида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар, уларнинг ижобий самаралари ҳақида сўзлаб ўтилганда барчанинг юз-кўзларига самимий қувонч балқди. Байрам тадбирида қатнашиб, бунга яққол амин бўлдик.

Суратларда: тадбирдан лавҳалар.

НОСИР ХАЙДАРОВ СУРАТЛАРИ

Шоҳмот

РУСТАМ ҒАЛАБА ҚОЗОНДИ

Аргентинанинг Сан-Луис шаҳрида Халқаро шоҳмот федерацияси — ФИДЕ томонидан ўтказилаётган жаҳон чемпионатининг иккинчи давра беллашувлари қизғин давом этмоқда. «Потреро-де-лос-Фунес» меҳмонхонасида дам олиш кунлари ўтказилган тўққизинчи ва ўнинчи тур учрашувларида жаҳон чемпиони Рустам Қосимжонов чемпионатнинг иккинчи ярмида ўйинини анча кучайтиришга муваффақ бўлди.

Ўзбекистонлик гроссмейстер тўққизинчи турда мусобақада етакчилик қилаётган шоҳмотчилардан россиялик Пётр Свидлер билан куч синашди. Мураккаб позицияда дона сурган Рустам Қосимжонов Пётр Свидлер билан тенг кучларга эга бўлди. Беллашувдан сўнг Пётр Свидлер Рустам Қосимжоновнинг бундай вазиятда топган йўли уни лол қолдирганини алоҳида эътироф этди.

Чемпионатнинг 10-турида ҳам тўртта учрашувдан учтасида дуранг натижа қайд этилди. Ягона ғалаба — ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов ҳисобига ёзилди. Бу гал Рустам Қосимжонов чемпионатдаги ягона аёл шоҳмотчи венгриялик Юдит Полгар билан куч синашди.

Афсуски, 11-турда ҳамюртимиз Вишванатан Ананд (Ҳиндистон)га имкониятни бой бериб қўйди.

12-турда Рустам Қосимжонов Буюк Британия вакили Майкл Адамсга қарши дона сурди. Учрашув анча кескин ва муросасиз ўтган бўлса-да, яна кучлар тенг келди. Рустам Қосимжонов 48-юришда Майкл Адамс таклиф қилган дурангга рози бўлди.

13-турнинг энг қизиқарли учрашуви ўзбекистонлик Рустам Қосимжонов ва мусобақа пешқадами Веселин Топалов (Болгария) ўртасида бўлиши кутилмоқда. Бўлажак учрашувда ҳамюртимиз оқ доналар билан ўйнайди.

Боҳир БЕК

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгашининг ижтимоий-сиёсий газетаси

Бош муҳаррир Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 016 рақами билан рўйхатга олинган

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси,

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-14
Факс — (8-371) 133-41-89
Сиёсат ва партия ҳаёти бўлими — 136-55-64
Хатлар бўлими — 136-55-64
Маънавият, адабиёт ва санъат бўлими — 136-55-64
Иқтисодиёт ва саноат бўлими — 136-54-39
Маркетинг ва реклама бўлими — 136-55-96

Навбатчи муҳаррир — Б. Тошназаров
Навбатчи — Н. Ҳайдаров
Мусаҳиҳ — Н. Муҳсимова
Саҳифаловчи — Л. Турсунов

. «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
t — Мазкур белги остида тижорат мақолалари чоп этилади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри «Буюк турон» кўчаси, 41.

Буюртма Г— 600
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет усулида босилган
Қоғоз бичими А-2.

Нашр индекси —100

Ҳафтанинг жума кунлари чиқади.

Босишга топшириш вақти — 20.00
Босишга топширилди —

Теннис

КАШФИЁТЛАР ТУРНИРИ

Пойтахтимиздаги энг кўркам кортлардан бири — Тошкент теннис марказида 3-9 октябрь кунлари WTA таснифига кирувчи «Тошкент опен» халқаро анъанавий хотин-қизлар теннис турнирига мезбонлик қилди.

Бир ҳафта давом этган мусобақанинг финал учрашувида теннис оламининг янги юлдузлари — ўзбекистонлик Оқгул Омонмуродова ҳамда голландиялик Микелла Крайчек бош совринг учун кортга чиқди. Иккала теннисчи ҳам турнир давомида жаҳон теннисида ўз ўрни ва обрўсига эга ракетка усталаридан ғолиб бўлди. Микелла Крайчек ярим финалда турнирнинг биринчи рақамли теннисчиси россиялик Екатерина Бичковани енгган бўлса, Оқгул Омонмуродова дастлабки босқичда иккинчи рақамли Алёна Бондаренко (Украина)ни, ярим финалда еттинчи рақамли ракетка устаси Мария Элена Камерин (Италия)ни доғда қолдирди.

Финал беллашувида Оқгул бор маҳоратини иккинчи сетда кўрсатди. Ҳисобда орқада бораётган ҳамюртимиз кучли зарбалар йўллаб, 6:4 ҳисобида зафар қучди. Бироқ, ҳал қилувчи — учинчи сетда Микелла Крайчек 6:3 ҳисобида ғолиб чиқди.

«Тошкент опен» турнирининг жуфтлик беллашувлари финалида ҳам бош совриг европалик теннисчиларга насиб этди. Турнирда биринчи рақамли Мария Элена Камерин (Италия) ва франциялик Эмили Лоит жуфтлиги финалда россиялик дуэт — Анастасия Родионова ҳамда Галина Воскобоевани 6:3, 6:0 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Тошкент теннис марказида мусобақанинг ғолиб ва совриндорларини тақдирлаш ҳамда тантанали ёпилиш маросими бўлди.

— Мен ушбу нуфузли турнирда ғолиб чиққанимдан беҳад мамнунман, — деди янги чемпион М.Крайчек. — Серқуёш Ўзбекистонда ҳар қандай мусобақа «Тошкент опен» каби юқори савияда ўтказилишига амин бўлдим. Бир ҳафта давом этган мусобақа жараёнида кортга келиб, барча спортчилар қатори мени ҳам қўллаб-қувватлаб турган теннис мухлисларидан миннатдорман.

Шундай қилиб, ўнинчи маротаба ўтказилган «Тошкент опен» турнири поёнига етди. 1996 йилдан буён юқори савияда ўтказиб келинаётган турнир ғолибалари — австриялик П.Вартуш, мексикалик А.Гавальдон, исроиллик А.Смашнова, ўзбекистонлик И.Тўлаганова, германиялик Б.Ламаде, швейцариялик М.Микаэлян, испаниялик В.Паскуаль, чехиялик Никол Вайдисова сафига голландиялик М.Крайчек ҳам қўшилди.

«Ҳамшира — 2005»

ИСТЕЪДОДЛАР КЎРИГИ

М. МИРАХАДОВ СУРАТИ

Яқинда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Курортлар бошқармаси тизимидаги санаторийларнинг ҳамширалари ўртасида “Ҳамшира — 2005” VIII кўрик-танлови ўтказилди. Тошкент шаҳридаги “Чинобод” санаторийсида бўлиб ўтган мазкур тадбирда 15 нафар ҳамшира иштирок этиб, тиббиёт соҳасига оид назарий ва амалий билимларини, ҳуқуқий саводхонликларини синовдан ўтказишди.

Билим, тажриба ва маҳорат бобида бир-биридан қолишмайдиган ҳамширалар санъатга бўлган қизиқишларини ҳам намойиш этишди. Зеро, санъат инсонни меҳрга, эзгу сўз ва амалга ундайди. Бу туйғу уларнинг касб вазифаларини бажаришда ғоят зарур. Иштирокчиларнинг шундай хислатларга эга эканлиги кўрик-танлов пайтида исботланди.

Айтиш мумкинки, танлов ғолибларини аниқлаш осон кечмади. Анча давом этган мунозаралардан сўнг “Чинобод” санаторийсининг ҳамшираси Камола Азимова биринчи ўринга лойиқ деб топилди. Иккинчи ўринни “Чимён” санаторийси ҳамшираси Екатерина Жумабоева ва “Зомин” санаторийси ходимаси Маҳлиё Нарзиқуловалар эгаллашди. Учинчи ўрин эса “Косонсой” санаторийси вакиласи Нилуфар Мўйдиновага насиб этди.

Саодат ЖАББОРОВА

Болалар спорти

ЯНГИ МАЖМУА

Шофиркон туманида жисмоний тарбия ва спорт ишларига катта эътибор қаратилмоқда. Яқинда Бобур номли ширкат хўжалиги марказида «Ревгар» болалар спорт мажмуаси фойдаланишга топширилди. Бухоро шаҳридаги «Мир Кулол» хусусий корхонаси бинокорлари томонидан беш ой ичида қуриб битказилган иншоотга болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг 160 миллион, тумандаги ҳомийларнинг 130 миллион сўм маблағи сарфланди.

Икки теннис корти, ажойиб ўйингоҳни ўз ичига олган замонавий икки қаватли кошонада қишлоқ ёшларининг жисмоний чиниқишлари учун барча керакли шароитлар яратилган. Мажмуада ҳар куни юзга яқин ўғил-қиз спортнинг теннис, футбол, мини футбол, кураш, таэквондо, волейбол, баскетбол, шахмат, шашка, бадиий гимнастика каби турлари билан шуғулланиши мумкин. «Ревгар» нафақат яқин атрофдаги қишлоқлар, балки туман маркази, «Дўрмон» қишлоқ фуқаролар йиғини, Чандир, Арабхона қишлоқлари ҳудудида яшовчи болалар учун ҳам севимли масканга айланди. Бундан ташқари, мажмуада туман халқ таълими бўлимига қарашли болалар ва ўсмирлар спорт мактаби филиали ҳам фаолият кўрсатади.

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят филиали мажмуа учун тўрт ярим миллион сўмлик турли спорт жиҳозларини совға қилди.

Д.ЖАББОРОВ, «Адолат» мухбири

ЯНА ТЎРТ ЙИЛ КУТАМИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўзбекистон миллий терма жамоасининг англиялик бош мураббийси Роберт Хоугтон 12 октябр кунги жавоб учрашувдан олдин қийин аҳволга тушиб қолди. Ўзи шундоқ ҳам малакали футболчилар етишмаётган бир пайтда жамоа тўпурари Максим Шацких бетоб бўлиб қолди. Бу жавоб учрашувида футболчиларимиз «Динамо» тўпурарисиз майдонга тушишини билдирарди.

Плей-оффнинг жавоб учрашуви баҳрайнликларнинг кескин ҳужумлари билан бошланди. Мезбонларнинг турли масофалардан берган зарбаларини Евгений Сафонов маҳорат билан қайтарди. Биринчи бўлимнинг ярмига бориб футболчиларимиз ташаббусни ўз қўлларига олди ва беллашув охиригача мезбонлар дарвозасини ишғол қилиш мақсадида олдинга интилдилар. Лекин, биринчи учрашувдаги каби бу гал ҳам омад баҳрайнликлар томонида бўлди. Йигитларимиз томонидан уюштирилган ҳужумлар голга айланмади. Учрашувдаги 0:0 ҳисоби арабларга қўл келди. Рақиб майдонида урилган гол эвазига Баҳрайн жаҳон чемпионати йўлланмаси учун курашни давом эттирадиган бўлди.

Хуллас, терма жамоамизга натижаси бекор қилинган учрашувдаги Миржалол Қосимовнинг голи етмади. Терма жамоамиз япониялик ҳакамнинг хатоси ва ФИФАнинг антиқа қарори боис энди яна тўрт йил кутамиз.

Боҳир БЕК

Атоқли ўзбек мусаввири Малик Набиев бутун ҳаётини тасвирий санъатга бағишлаган. Ўзбек миллий романчилигининг отаси саналмиш улуғ адиб Абдулла Қодирий ёш рассомдаги ноёб иқтидорни илғаб, биринчи учрашувдаёқ унга лутф кўргазган.

УМР БЎЙИ БИТИЛГАН АСАР

Рассом Малик Набиев Тошкент шаҳрининг “Илғор” маҳалласида яшайди. Ижодхонаси дўппидек ҳовлида жойлашган. Мусаввир умри давомида мингдан ортиқ асар яратган бўлса, аксарияти ҳозиргача жаҳоннинг ўнлаб нуфузли музейларини безаб, намойиш этилиб келинмоқда. Масалан, “Амир Темур элчиларни кутиб олиши” асари Бельгияда, “Ҳинд қизи” асари Ҳиндистонда, “Натюрморт” композицияси Японияда, 30 дан ортиқ асарлари бошқа хорижий мамлакатларда кўрсатилаётир.

Рассом ижодида халқимиз тарихи етакчи мавзу. Устоз санъаткор хаёлида бирор тарихий шахс сиймосини яратиш ғояси туғилса, узоқ вақт тайёргарлик кўради, изланади, шу соҳага оид манбалар, жойлар билан эринмай танишади. Жумладан, “Амир Темур” асарининг юзага келиши ҳақида рассом шундай дейди: “Тарихий жанрда асар яратиш ниҳоятда мушкул, бунинг учун кўп йиллар мобайнида изланиш, беҳисоб тарихий китоблар ўқиш, далиллар, прототиплар ахтариб топишга тўғри келади. Амир Темур шахсига қизиқишим қирқинчи йилларда бошланган. Ўша кезлари Алишер Навоийнинг 500 йиллик юбилейига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда эди. Камина Ўзбекистон давлат тарих музейида рассом-экскурсовод лавозимида фаолият юритардим. Алишер Навоийнинг замондоши бўлгани учун Соҳибқиронни ўрганиш ҳам юбФилей режасидан жой олган эди.”

Бутун дунёда Амир Темур шахсига қизиқиш ортгани боис Москванинг аралашуви билан 1941 йили унинг мақбарасини очишга қарор қилинади. Бунинг учун махсус комиссия тузилади ва унинг аъзолари ичида таниқли олимлар — Қори Ниёзий, Ҳоди Зарипов, оператор Малик Қаюмов ва рассом Малик Набиев бор эди. Комиссияга москвалик олим Михаил Герасимов раҳбарлик қилади. Улар Самарқандда Амир Темур мақбарасидаги тўртта — Шоҳруҳ Мирзо, Улуғбек, Амир Темур, Бибихоним қабрларини очишади. Бу жараённинг барчасида Малик Набиев иштирок этган ва шоҳид бўлган.

Ўша пайтларда Амир Темурнинг портретини яратиш амалда ман этилган эди. Шунга қарамай, Малик ака ижодхонасининг бир бурчагига парда тутиб, яширинча соҳибқирон бобомиз портрети устида ижодни бошлаб юборган. У “Темур тузуклари”, Шарофиддин Али Яздийнинг “Зафарнома”си, Абдураззоқ Самарқандийнинг нодир асарлари, айниқса Ибн Арабшоҳнинг “Амир Темур тарихи” китобини берилиб мутолаа қилган.

Малик аканинг Ибн Арабшоҳ китобига ихлос қўйиб, қайта-қайта қўлга олишининг сабаби бор эди. Маълум бўлишича, Ибн Арабшоҳнинг отаси машҳур иморат устаси бўлгани учун Амир Темур томонидан Самарқандга олиб келинган. Унга эргашиб 12 ёшли ўғли ҳам келади. Кўп йиллар давомида бу ерда яшаб мадрасада ўқийди, Амир Темур салтанати ва шахси билан яқиндан танишиб, китоб ёзади. Шунинг учун ҳам рассом унга, унинг ёзган асарига кўпроқ ишонади.

1941—1992 йиллар мобайнида мусаввир Амир Темур қиёфасининг тасвирда бир қанча муқобилини яратди (“Темурнинг ёшлиги”, “Соҳибқирон қурилишда”, “Амир Темурнинг Тўхтамишхон устидан ғалабаси”, “Амир Темур Испания қироли элчи-вакили Гонзалес де Клавихони қабул қилиши” ва бошқалар). Соҳибқироннинг 660 йиллигига бағишланган танловга Малик Набиев “Амир Темур” портретини икки хил— бири саркардалик кийимида, иккинчиси зарҳал, шоҳона парча-зардўз

Тарих

тўн, саллада тасвирланган қиёфада тақдим этади. Композиция тузилиши жиҳатидан бир-биридан фарқ қилса-да, мусаввир ҳар иккала портретда шижоатли, куч-қувватга тўлган, айтиш мумкинки, Ибн Арабшоҳ таърифлаган — кийган тожи барваста қоматига ярашган улуғ соҳибқирон бобомиз қиёфасини ярата олган. Ўша танловда 25 нафар рассом ўз асарлари билан қатнашган бўлса, 33 кишидан иборат нуфузли комиссияга Малик Набиевнинг биринчи асари маъқул келади, саркардалик либосидаги Амир Темур портрети ижодий танлов ғолиби, деб эълон қилинади.

Ҳа, салкам бир асрлик умри мобайнида замондошимиз Малик Набиев буюк бобомиз сиймосини яратишга истеъдодини, ҳаётини бағишлаб келаётир. Улуғ аждодларни шарафлаб, уларнинг шаклу шамойилларини бугунги авлодларга тасвирлаб беришдек қутлуғ вазифани ибрат бўлгулик даражада адо этаётган устоз санъаткорга илҳом париси ҳамиша ёр бўлишига тилакдошмиз.

Тўхтасин ҒАНИЕВ,
Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш “Нуроний” жамғармаси Тошкент вилояти бўлимининг мутахассиси

ТАФАККУР

Латифа

МАЪН ЭТИЛГАН НИКОҲ

НЕГА УЙҒОТДИМ-А?!

Бадфеъл хотин туш кўриб ярим кечаси уйқусида йиғлай бошлади. Эри уни уйғотиб сўради:

— Нега йиғлаяпсан?

— Ёмон туш кўрибман. Тушимда ўлиб қолган эмишман.

Эр бироз афсусланиб, дебди:

— Хўп аҳмоқ эканман, нега уйғотдим-а?!

КОНЬЯК ЙЎҚМИ?

Вагон йўлагидан ўтиб бораётган одам ҳар бир купе эшигини очиб сўрарди:

— Ҳеч кимда коньяк йўқми? Охирги купедаги аёл ўзидан кетиб қолди. Зудлик билан коньяк керак.

Ниҳоят, йўловчилардан бири унга бир шиша коньяк тутқазди. У шишани очиб, уч-тўрт қултум ичди-да, деди:

— Катта раҳмат! Аёл кишининг ҳушидан кетганини кўрсам, доим ўзимни ёмон ҳис қиламан.

ИККИ ЮЗ ДОЛЛАР

Муолажадан сўнг бемор деди:

— Дўхтир, қулоғимни даволаганингиз учун катта раҳмат! Айтинг-чи, сизга қанча тўлашим керак?

— Бор-йўғи йигирма доллар. Мен сизнинг тезда соғайиб кетганингиздан жудаям хурсандман.

— Неча доллар дедингиз, етмишми?

— Икки юз, икки юз...

ТАНАМНИНГ ЯРМИ ҚАНИ?

— Менга нима бўлганди? — деб сўради бемор операциядан сўнг.

— Сиз автомобиль ҳалокатига учрагандингиз, — жавоб берди ҳамшира. — Кейин сизни операция қилишди.

— Демак, мен ҳозир касалхонадаман, шундайми?

— Шундай деса ҳам бўлади, фақат баъзи аъзоларингизни ҳисобга олмаганда...

ТАРКИ ОДАТ...

Янги турмушга чиққан жувон эрига айтаяпти:

— Азизим, дабдурустдан қизлик одатларимдан воз кечиш бирам қийин-ей...

— Кераги ҳам йўқ, жонгинам, гўё ҳеч нарса бўлмагандай дадажонингдан пул сўрашда давом этавер.

ҲАММАСИ АЖРАШИБ БЎЛДИ

Онаси қизига деди:

— Уялмайсанми, қизим! Сен тенги дугоналарингнинг ҳаммаси аллақачон ажрашиб бўлди. Сен бўлсанг, ҳалиям турмушга чиққанинг йўқ.

ИЛОЖИ ЙЎҚ

Эр-хотин жанжаллашишаяпти.

— Сенга теккандан кўра алвастига тегканим минг марта яхши эди...

— Бунинг иложи йўқ, — дебди эр. — Яқин қариндошларнинг ўзаро турмуш қуриши маън этилган.

ҲАЁТ ҲАМ МАСАЛ КАБИ УЗУНЛИГИ БИЛАН ЭМАС, МАЗМУНИ БИЛАН БАҲОЛАНАДИ. *Сенека*